

ELŐFIZETÉSI ÁRA :
 EGÉSZ ÉVRE 16.— K | FÉL ÉVRE 8.— K
 NEGYED ÉVRE 4.— K

FŐSZERKESZTŐ :
 DR. BISCHITZ BÉLA
 ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL :
 BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
 TELEFON 108—00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMITÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

A zártkutatómáni felügyeleti illeték.

A háboru folytán beállott kivételes állapot szülte azt a felsőbb rendeletet is, amelyet *A Bányáya* 42-ik számában teljes szövegében hozott.

Az van ebben a pénzügyminiszteri rendeletben, hogy a bányakapitányságok és bányabiztosságok a zártkutatómáni felügyeleti illeték fizetésére a kivételes állapotok megszűnte utáni harminc napig halasztást engedélyezhetnek.

Ennek az intézkedésnek okául azt hozza fel a rendelet, hogy a katonai szolgálatot teljesítő zártkutatóknak leküzdhetetlen nehézségei lehetnek a fizetések teljesítése körül.

Mindenesetre helyesnek kell tartanunk azt, hogy az illetékes fórumon gondoskodnak arról, hogy a hadbavonult zártkutató lehetőleg megtarthassa zártkutatómániáját még akkor is, ha neki a felügyeleti illeték megfizetése a határidő lejártakor nehézséget okoz.

A zártkutatómániák olyan kivételes bányajogositványok, hogy azoknak elvesztése pótolhatatlan lehet. És nem volna méltányos dolog, hogy aki a hazáért küzd, azalatt esetleg vagyont érő zártkutatómániáit töröljék, mert a felügyeleti illetéket nem tudja megfizetni.

Mi mindazonáltal helyesebbnek és jogosabbnak tartottuk volna, ha a magas rendelet nemcsak a hadbavonult kutatóknak engedte volna meg a zártkutatómáni felügyeleti illeték fizetésének elhalasztását, hanem a háboru tartamára a felügyeleti illeték fizetésére minden kutatóknak egyaránt halasztást adott volna.

A háboruval járó pénzügyi nehézséget éppen úgy érzi a hadbavonult, mint az itthonmaradt kutató. A méltányos dolog tehát az lett volna, hogy a halasztás minden egyes kutatóknak megadatott volna.

A háboru anyagilag sújthat valakit idehaza is annyira, hogy a felügyeleti illetéket nem képes megfizetni. Nem méltányos tehát, hogy ez a kutató most a háboru következtében beállott anyagi válság folytán elveszítse életének egész küzködését és reményét; az általa birtokolt jogositványokat pedig lefoglalja valamelyik pénzesebb bányaspekuláns.

A zártkutatómániának nevezett bányajogositvány természetéhez tartozik, hogy az csak akkor szerzhető meg, ha a felügyeleti illetéket lefizeti a kutató. A jogositványt a felügyeleti illeték befizetésétől elválasztani nem lehet.

Valószínűleg ez a szempont vezérelte a rendeletkibocsátó fórumot, amikor a rendeletben kimondta, hogy a zártkutatómáni, illetve a kutatási enge-

dély csak akkor hosszabbítható meg, ha a katonának bevonult zártkutató a kivételes állapotok megszűnte után 30 nap alatt a felügyeleti illetéket befizeti. Ha már az illeték fizetésének halasztását megengedték, akkor meg lehetne erősíteni a zártkutatómániákat, hogy a hadbavonult zártkutató jogositványait el ne vesztesse.

A felügyeleti illeték megfizetése, ha megsebesül a háboru végén a kutató, lehet rá nézve sokkal nehezebb akkor, mint valaha. Ha már megadták a fizetésre a halasztást, akkor ki lehetett volna mondani, hogy ezek az illetékek a közadók módjára hajthatók be.

Ez a levegőben lógó intézkedés, hogy a zártkutatómáni ugyan érvényben tartatik a kutatóknak, de csak akkor, ha a felügyeleti illetéket befizette; indokoltnak nem tekinthető.

A jogon sokkal kisebb sérelem esett volna, ha a zártkutatómániát megerősítették volna a bányahatóságok és az illetéket pedig szedte volna be utólag az állam.

A rendelet felemás intézkedésének lehetetlensége akkor tűnik ki leginkább, amikor azt vizsgáljuk, hogy mi lesz azokkal a zártkutatómániákkal, amelyek tulajdonosai közül egy bevonult és nem fizeti az illetéket?

A rendelet szerint az illetékre csak abban az arányban engedélyezhető halasztás, amilyenben a bevonult kutató részes a vállalatban. Ebben az esetben tehát a zártkutatómániák meghosszabbíthatók, holott a felügyeleti illeték nincs mind kifizetve.

Mert azt csak nem fogják tenni a hatóságok, hogy ilyen esetben tetszés szerinti zártkutatómániákat erősítsenek meg csupán. Ez lehetetlen, mert az általános kutatási engedélyt, amelyen a zártkutatómániák alapulnak, vagy meg lehet hosszabbítani, vagy pedig nem.

A rendelet harmadik és ötödik kikezdése tehát egymásnak ellentmondó és különböző jogelveken alapul.

A zártkutatómániákkal való visszaélés hazánk bányászatában már eddig is rengeteg kárt tett. A becsületes kutató nem élvezheti fáradságának gyümölcsét a jogbizonytalanság miatt.

Ez a rendelet sok újabb érdeknek sérelmére lehet

Igy pl. egymás mellett a háboru alatt két ugyanazon jogositvány is fennállhat. Egyik kutató majd fizeti az illetéket, végez is kutatási munkákat, esetleg az adományozásnál elűtheti jogától egy olyan kutató, aki ezt a rendeletet ürügynek használta föl arra, hogy az előirt kutatási munkákat alól kibújjon.

Mert a katonának bevonult kutatónak nem kell a köteles kutatómunkálatokat végeznie, hiszen neki tulajdonképpen amíg az illetéket meg nem fizeti, nincs is a rendelet szerint zártkutatmánya.

A kutatóközönség jelentékeny részének aggályait hoztuk itt föl. A rendelet bányajogi alapon való tüzetes megvitatását nyugalmasabb időre kell hagynunk.

Nézetünk szerint a rendelet ilyen alapon bátran el is maradhatott volna.

A kibocsátó fórum jó szándékát senki sem vonja kétségbe. De a rendelet a mai formájában csak növelni fogja a jogbizonytalanságot és egyesekeket méltánytalanul kedvezőbb helyzetbe hoz a talán éppen realisabb kutatóközönség kiszámíthatatlan kárára.

Egy kutatóvállalat ügyésze.

HAZAI HIREK.

Kinevezés. A *Rimamurány salgótarjáni vasmű r.-t.* október 28-án megtartott közgyűlése alkalmával *Sátori Ernő* és *Seemann Jenő* cégvezetőket igazgatóhelyettesekké, *Pálmái Andor* és *Décsi Mór* főhivatalnokokat cégvezetőkké nevezték ki.

Örömmel közöljük ezt a hírt, mert a megérdemelt kitüntetés minden tekintetben kiváló és elsőrangú szakerőket ért.

Választmányi ülés. Az *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület* választmánya — mint értesülünk — november 9-én délután 4 órakor az egyesület helyiségében ülést tart. Az ülésen tárgyalás alá kerül a hadsegélyezés céljaira felajánlandó adomány és több folyó ügy.

A Rimamurányi közgyűlése. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság okt. 28-án tartotta *Lánczy Leó* elnökölésével 33-ik rendes évi közgyűlést, melyen 114.275 darab részvény képviselőben 50 részvényes jelent meg. A közgyűlés elé terjesztett jelentés megállapítja, hogy a vasipar visszaeső irányzata az üzemév egész tartama alatt erős mértékben jutott érvényre. A gyártmányok értékesítésénél is torábbi rosszabbodás állott be és az eladási árak lényegesen mérséklődtek. Ennek dacára az elért nyereség kielégítő volt és megfelelő osztalék lett volna fizethető, ha a társulat nem állana a háborús események hatása alatt. A vasércstermés 4,820.566 mm.-ra rugott, a saját használatra termelt barnaszén mennyisége 4,082.284 mm. volt. A társulati kohók 2,351.164 mm.-t termeltek, az acélöntecs-termelés pedig 2,380.274 mm.-t tett ki. A testvérvállalatok közül a Hornádvölgyi Magyar Vasipar r.-t. azonos okok által vezéreltetve, totómes nyereségelővezetés mellett 10 korona osztalékot fizet. Az „Unio” cs. kir. szab. vas- és bádoggypár társulat az 1913. üzletévre 10 százalék osztalékot fizet. A Kaláni bánya- és kohó-részvénytársaság üzletéve

1913-ban szintén kisebb nyereséggel zárult. Több részvényesnek a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági előterjesztés megváltoztatását célzó felszólamlásai után dr. *Oesterreicher* Samu részvényes az igazgatósági indítvány változatlan elfogadását pártolta. Az elnök kimerítő felvilágosításai alapján a közgyűlés a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot 4563 szavazattal 8 szavazat ellenében elfogadta, a jelentést egyhangulag tudomásul vette és úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt egyhanguan megadta. E szerint az 1913—14. évi üzletév 10,221.784 korona 28 fillért kitevő nyereségéből az értékesítési alap javadalalmazására és egyéb leírásokra összesen 2,500.000 korona fordítatik s a fennmaradó összegből az alapszabályszerű jutalékok levonása után a tartalékalap javára 308.871 korona 37 fillér esik, a részvényeseknek a 40 millió korona részvénytőke után részvényenként 10 korona, összesen 2 millió korona fizettetik ki, a külön tartalékalap javára 600.000 korona jut, a tisztviselők nyugdíjalapjára 100.000 korona, a tárládák javára 100.000 korona fordítatik és a fennmaradó 5,515.493 korona 36 fillér a jövő üzletév számlájára vezetetik át. Az esedékes szelvények folyó évi november hó 1 től fogva 10 koronával váltanak be.

A Hornádvölgyi Magyar Vasipar Részvénytársaság október hó 28-án tartotta tizenkilencedik rendes évi közgyűlését, amelyen az igazgatósági jelentés felolvasásával kapcsolatban előterjesztették az 1913—1914. üzletév zárszámadásait. A közgyűlés az igazgatóság javaslatához képest elhatározta, hogy a 2,366.076 korona 33 fillér nyereségből első sorban az értékesítési alap javára 600.000 koronát, adótartaléokra 300.000 koronát fordít, továbbá hogy a részvényeseknek az alapszabályszerű öt százalékos osztalék, vagyis részvényenként 10 korona osztalék fizetessék ki, a tartalékalap javára 200.000 korona és a tárláda javadalalmazására 75.000 korona fordítassék, míg a fennmaradó 807.378 korona 71 fillér új számlára vitessék elő. Az esedékes szelvény folyó évi október hó 28-tól kezdve váltanak be. A közgyűlés az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottság kijelentéseit, a zárszámadásokat, a mérleget, valamint a nyereség felosztására tett indítványokat egyhangulag elfogadta és a felmentvényt megadta.

Egy vasgyári munkás kitüntetése. Őfelsége a király *Petykó József* zólyombrezói vasgyári munkásnak nyugalmába vonulása alkalmával sok évi hű és buzgó szolgálata elismeréséül az ezüst érdemkeresztét adományozta.

Az érdemkereszt átadása lélekiemelő ünnepség keretében folyt le a zólyombrezói hengerművek orre az alkalomra feldiszitett csarnokában, a vasgyár összes alkalmazottai és munkásai jelenlétében. Az ünnepély *Hagen Alfréd* üzemvezető főmérnöknek, a kitüntetett

SZIVATTYUKAT ÉS MÉRLEGEKET

gyárt mint különlegességet és legnagyobb raktárt tart épület- és diaphragma-szivattyukban árjegyzék ingyen és bérmentve

Garvenswerke Wien, II., Handelsquai 130

munkás közvetlen főnökének a gyárfőnökhöz intézett szavaival vette kezdőét, amelyekben köszönetet mondott a többi munkásokra is buzditólag ható legfelsőbb kitüntetésért és kérte az érdemkeresztet ünnepélyes felállítását a kitüntetett munkás mellé.

Erről *Spannbauer* Rezső gyárfőnök lelkesítő szavakban emelte ki azt, hogy amikor Ófelsége *Petykó* József munkásnak a zólyombrézói vasgyárnál negyvenkét éven át teljesített hűséges és buzgó szolgálataért az ezüst érdemkeresztet adományozta, a becsületes munkát jutalmazta, mire a kitüntetett példás magaviseletével és a köz érdekében kifejtett buzgó munkájával méltán rászolgált. Mint tizennygy éves fiu fogta kezébe a sorszámot s negyvenkét éven keresztül forgatta azt becsülettel, ernyedetlenül. Szolgálatának megkezdése idején a mostani hatalmas mű még csak bölcsőkorát élte s a többi kisebb vashámorok: *Sebesér*, *Vaiszkova* és *Jecenyeporában* állott, amelyek régen megszűntek. A gépek számai még nem segédkeztek oly mértékben a munkásság titáni munkájában, mint manapság. A munka a test fizikai erejének teljes latbavetésével, az izmoknak megfeszítésével folyt. A kitüntetett munkás átélte tehát a mű teljes átalakulását s munkája révén az alkotás érdeméből részt követhet magának. Beszéde további folyamán a gyárfőnök oda állította az ifjabb munkásnemzedék elé követendő példa gyanánt a kitüntetett egyszerű, de a kemény munka tüzeben megnemesedett munkatárs példáját, mely kitartásra buzdit és fényesen hirdeti, hogy a becsületes munka bár önmagában bírja jutalmát, mindig méltánylásra talál.

E szavak után a gyárfőnök a kitüntetett munkás mellé tüzte az érdemkeresztet, mialatt a vasgyári zenekar a *Himnusz*-t játszotta. Az ünnepélyes aktus után a gyárfőnök azon kívánságának adott kifejezést, hogy a kitüntetett becsületes munkájának gyümölcsét családjával egyetemben sokáig élvezhesse. Köszönetét fejezte ki továbbá *Vajkay* Károly miniszteri tanácsos, központi igazgatónak azért, hogy a derék munkást kitüntetésre ajánlotta. Lendülettel beszédét azzal a fohással végezte, hogy felséges Uralkodónkat a Mindenható tartsa még sokáig friss erőben, jó egészségben édes hazánk virágoztatására és mindnyájunk boldogulására.

A nagyhatású, lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után *Petykó* József mondott meghatottan köszönetét a legfelsőbb kitüntetésért, mire a gyári zenekar rázendített a *Rákóczi-induló*-ra s ezzel a szép ünnepély véget ért.

Tartalékból — osztalék. A *Magyar Petróleumipar Részvénytársaság* október 25-én tartotta rendes évi közgyűlését. Minthogy az üzletév veszteséggel zárult, a közgyűlés elhatározta, hogy az osztalék fizetésére

a tartalékalap igénybe vétessék és az esedékes szolvány tizenkét koronával beváltassék.

Új vízmű tervezése. A *Hermaneci Papírgyár* a Beszterce- és a Hermánd-patakok összefolyásánál új vízerőmű létesítését tervezi. A nagyszabású mű tervét most érkeztek le Zólyom vármegye alispánjához a minisztériumból annak a kijelentésével, hogy az 1913. évi XVIII. törvénycikk 20. §-án alapuló fentartási jogaival sem a földművelésügyi, sem a kereskedelemügyi m. kir. miniszter élni nem kíván. Ehhez képest az alispán intézkedett az engedélyezési eljárás megindítása iránt.

Cégjegyzési hírek. *Első Magyar Csavargyár r.-t.* *Haselböck* Ede Alfréd társulati tisztviselő cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett. — *Oxigénipar r.-t.*, főtelep Budapest. Dr. *Linde* Károly, dr. *Linde* Frigyes, dr. *Gara* Rezső és dr. *Altmann* István igazgatósági tagoknak ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk, továbbá *Friedmann* Ödön, *Fenyves* Leon, *Neuberth* János és dr. *Altschul* Mihály igazgatósági tagok ebbeli minőségüknek és cégjegyzési jogosultságuknak megszűnése bejegyeztetett.

Az osztrák forgalom fokozatos emelkedése. A szeptemberi forgalom Ausztriában nagymérvű emelkedést mutat a folyó év augusztusával szemben, úgy hogy sokkal gyorsabb ütemben gyarapodott a polgári áruk forgalma, mint az a mozgósítás miatt várható volt. A cukorrépaforgalom előbb kezdődött meg, mint a múlt évben, a szénforgalom pedig csaknem akkora, mint múlt évben volt. Gabonát, lisztet, cukrot, élő, műtrágyát, szeszt és világítóanyagot többet szállítottak, mint múlt év szeptember havában.

„Tudtára adatik mindenkinek, akiket illet Hej, vajjon nem-e a legfüstösebb kávéház levegőjét is megcsapja egy kis jóillatú falusi romantika, amikor ezt a néhány szót az ember képzeletben fülében csengeni hallja! A kisbíró becsületes bajszán kívül egyszerűen lelki szemcink előtt látjuk a kiszolgált községi hirdető dobot, amelynek drum-drumjára leplezetlen kíváncsisággal szaladt össze a falu utcája. De sokat kellett peregnie ezekben a mozgalmas napokban, amikor az, ami „tudtára adatik“, egyszerre valóban „mindenkit“ illetett. Szinte a csodával határos, hogy ezt a tufeszített munkát a derék kisbírók, no meg nem kevésbé a jó öreg hirdető dobok is kibírták. Az utóbbiak nagyszerű teljesítményeért a legteljesebb dicséret illeti a *Sternberg Armin* és *Testvére budapesti cs. és kir. udvari hangszergyár* üzemét. A *Sternberg*-hangszergyár dobjai a csatatéren derék katonáink és honvédeink kezében épp úgy, mint a falusi kisbíró vállán, egyaránt hirdetik egy magyar iparág kiválóságát.

LAUFER GÉPGYÁR

Budapest VII.
Palotai-út 1511.
Telefon. 75-40.

Hőtelpályák.
Kisvasutak.
Bányakocsik.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Die Rimamurány-Salgótarjánér Eisenwerks-A.-G. hielt 28. v. M. unter dem Vorsitz des Geheimraths Leo Lánzy ihre ordentliche Generalversammlung. Der zur Vorlage gelangte Direktionsbericht konstatiert, dass die rückläufige Tendenz der Eisenindustrie sich während des ganzen Betriebsjahres in bedeutendem Masse geltend machte. Die ungünstigen wirtschaftlichen Verhältnisse haben den Eisenkonsum wesentlich eingeschränkt, so dass selbst bei einer intensiveren Pflege des Exports die Leistungsfähigkeit der Werke nicht voll ausgenutzt werden konnte. Trotzdem auch die Verkaufspreise wesentlich zurückgegangen sind, war der erzielte Gewinn ein befriedigender und hätte eine entsprechende Dividende vertheilt werden können, wenn die Gesellschaft nicht unter dem Einfluss der kriegerischen Ereignisse stünde. Der Verbrauch ist seither vollständig zum Stillstand gelangt, eine Besserung für die nächste Zukunft ist kaum zu erwarten und die Unsicherheit hinsichtlich des Einganges der Aussenstände mahnte wegen des Moratoriums zur grössten Vorsicht. Die erhöhte Reservierung wird mit Wiederherstellung normaler Verhältnisse den Aktionären zugute kommen. Die Eisenerzproduktion aus den eigenen Gruben betrug 4,820,566 Mztr., an Braunkohlen wurden aus den gesellschaftlichen Gruben 4,082,284 Mztr., gefördert, die Produktion an Roheisen betrug 2,351,164 Mztr., an Stahlblöcken wurden 2,380,274 Mztr. erzeugt. Die Walzwerksbetriebe konnten nicht voll zur Ausnützung gelangen. Das Vermögen des Pensionsfonds der Beamten betrug K 4,555,462, das der Werksbruderladen erhöhte sich auf K 3,195,754. Nachdem mehrere Aktionäre die Abänderung des auf die Dividendenvertheilung bezüglichen Antrages in Vorschlag brachten, empfahl Aktionär Dr. Samuel Oesterreicher die unveränderte Annahme der Direktionsvorlage. Auf Grund der vom Präsidenten erteilten eingehenden Aufklärungen wurde hierauf der Direktionsantrag mit 4563 gegen 8 Stimmen und der Bericht selbst einstimmig angenommen. Es wird demgemäss aus dem K 10,221,784 betragenden Reingewinn die Werthverminderungsreserve mit K 2,500,000 dotirt, dem Reservefonds K 308,871 zugeführt, als Dividende K 10 per Aktie = 2 Millionen vertheilt, dem Spezialreservefonds K 600,000, dem Pensionsfonds K 100,000, den Bruderladen K 100,000 zugeführt und den Rest von K 5,515,493 auf neue Rechnung vorgetragen. Der Coupon gelangt vom 1. November an zur Auszahlung. Die Direktion, deren Mandat abgelaufen ist, wurde einstimmig auf fünf Jahre neugewählt und dem in Pension getretenen technischen Direktor Ludwig Borbély protokollarisch Dank notirt. Schliesslich notierte die Generalversammlung auf Antrag des Generaldirektors Armin v. Biró hunderttausend Kronen zu Kriegswohlfahrtszwecken. — In der nach der Generalversammlung folgenden Direktionssitzung wurden die Prokuristen Eugen Seemann und Ernst Satori zu Subdirektoren und die Oberbeamten Andor Pálmai und Moriz Décsi zu Prokuristen ernannt.

Der Reingewinn der Harpener Bergbaugesellschaft für das am 30. Juni beendete Geschäftsjahr beträgt Mk. 9,500,234 (Mk. — 840,658). Im vorjahre waren aber vorweg 5 Millionen Mark als Zuschüsse für die Gewerkschaften „Sieben Planeten“ und „Viktoria“ abgebucht worden. Der Gewinn würde die Verteilung der in Aussicht genommenen Dividende von 10% (gegen 11% im Vorjahre) gestatten, doch wird die Festsetzung der Dividende der auf den 19. Dezember einberufenen Generalversammlung vorbehalten.

KÜLFÖLDI HIREK.

Belga ágyugyár — német kézen. Belgium egyik legnagyobb ipari üzeme: a híres Cockerill-művek most már a németek kezébe jutott. A vállalat főtelepe Lüttich mellett van; Antwerpenben csak egy kisebb, 1000 munkást foglalkoztató hajógyárunk van, ahol főleg kisebb folyami hajókat készítenek. A főtelep fogyó-, löszor-, gép- és lokomotív-gyárakból áll. Itt összesen 11.000 ember dolgozik és az üzem órási méreteit legjobban mutatja, hogy évenként 350.000 tonna szénre van szüksége a vállalatnak. Most persze legfontosabb üzemé a Cockerill-műveknél az ágyu- és löszorgyár, ahol a német hadsereg számára éjjel-nappal dolgoznak. Az ágyugyárban kisebb kaliberű ágyukat állítanak elő és a várágyukhoz szükséges védőpincélt is itt gyártják. Az ágyukat most már a Krupp-művek mintái szerint készítik.

A belga vasbányák német állami felügyelet alatt. A német birodalmi kormány rendeletére az okkupált területeken levő francia és belga vasbányákat állami felügyelet alá helyezték. A bányaművek megfelelő kihasználása végett egy bizottságot szerveztek, amelynek a legkiválóbb német szakemberek a tagjai.

Ha érdeklődik, vagy ha rendel, sziveskedjék „A Bányára“ hivatkozni!

Spezialität:

Gabel-Schaukel-Spaten-Rechen-Hammer-Stiele
sowie alle Stielarten
liefert, billigt
Holz-Industrie
Ludwig Müller
Neustadt a. Haardt
(Rheinpfalz)

(1132/41)

VALÓDI

PERSA SZÖNYEGEK

minden létező minőségben, színben és méretben

NAGY VÁLASZTÉK!
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

TELEFON-SZÁM 140-64.

POLGÁR HUGÓ ÉS EMIL

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. (Sas-u. sarok).